

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ของเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

๑. บทนำ

เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล จึงตระหนักถึงความสำคัญต่อเรื่องดังกล่าว และพร้อมส่งเสริมการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงและปัญหาขึ้นภายในหน่วยงาน จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ และประเมินความเสี่ยงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนที่อาจจะก่อให้เกิดการทุจริตและการประพฤติมิชอบภายในหน่วยงาน เพื่อเป็นกรอบในการป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงาน

๒. หลักการและวัตถุประสงค์

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีกรทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีกรนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้

๒.๑ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริต
๒. ปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยับยั้งการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐตรวจสอบได้
๓. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐมีการบริหารราชการด้วยความโปร่งใสเป็นธรรม
๔. เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย

๒.๒ นิยามความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต

๒.๓ กรอบในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาแสนั้นแก่ผู้บริหาร

Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๒.๔ ประเภทของความเสียหายการทุจริต

ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต

ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร

ภาครัฐ

๓. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดได้ทำการคัดเลือกกระบวนการงานการยื่นขออนุญาตก่อสร้างอาคารในเขตเทศบาลฯ ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้างมาตรการในป้องกันและลดโอกาสการทุจริตจากการปฏิบัติงาน (Operational Risk) โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสที่จะเกิด(Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

๓.๑ เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตการยื่นขออนุญาตก่อสร้างอาคารในเขตเทศบาลฯ ของเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด

๑.เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์อาจเกิดขึ้น ตั้งแต่ ๔ ครั้งขึ้นไป ต่อปี
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๓ ครั้ง ต่อปี
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๒ ครั้ง ต่อปี
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๑ ครั้ง ต่อปี
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

๒.ผลกระทบ (Impact)

ผลกระทบ (Impact)	
๕	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
๔	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
๓	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
๒	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
๑	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

๓.ระดับความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ (น้อยกว่า ๕ คะแนน)
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ - ๙ คะแนน)
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง (๑๐ - ๑๔ คะแนน)
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก (๑๕ คะแนน ขึ้นไป)

๓.๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยการระบุรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของการยื่นขออนุญาตก่อสร้างอาคารในเขตเทศบาลฯ ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต โดยการค้นหาความเสี่ยงการทุจริต ค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information)

การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตการยื่นขออนุญาตก่อสร้างอาคารในเขตเทศบาลฯ

เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดได้ทำการคัดเลือกกระบวนการงานการยื่นขออนุญาตก่อสร้างอาคารในเขตเทศบาลฯ ทำการ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้างมาตรการในป้องกัน และการลดโอกาสการทุจริตจากการปฏิบัติงาน (Operational Risk) โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาส ที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสียนั้น

ในการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตได้ประเมินมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken)

จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับประเด็นด้านการพิจารณาอนุมัติอนุญาต เพื่อนำขั้นตอนของกระบวนการยื่นขออนุญาตก่อสร้างอาคารในเขตเทศบาลฯ ที่เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับตั้งแต่ปานกลางขึ้นไป มาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเพื่อป้องกันและลดโอกาสการทุจริต

ระดับ	คำอธิบายการประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมซึ่งช่วยทำให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้เนื่องจากมีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

การประเมินระดับความรุนแรงของความเสียหายการทุจริต

ชื่อความเสี่ยง	ลำดับ ชั้นตอน	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			ระดับ ความเสี่ยง
				Likelihood	Impact	Risk Score	
การยื่นขอ อนุญาตก่อสร้าง อาคารในเขต เทศบาลฯ	๑	การตรวจสอบแบบแปลน	เจ้าหน้าที่ใช้ดุลยพินิจสูงในการตีความข้อ กฎหมายหรือผังเมือง ทำให้สามารถเรียกร้อง ค่าตอบแทนเพื่อเร่งรัดเรื่องหรือ ผ่อนปรนข้อกำหนดได้	๒	๒	๔	ต่ำ
	๒	การขออนุญาตแบบพิเศษ (มาตรา ๓๙ ทวิ)	มีความเสี่ยงเรื่องการตรวจสอบหลังการยื่น ขอที่ไม่เข้มงวด ทำให้ก่อสร้างผิดรูปแบบ ได้ง่าย	๑	๒	๒	ต่ำ
	๓	การตรวจงานการก่อสร้าง	ความเสี่ยงในการรับสมยอม (Collusion) ปล่อยปะละเลยให้ตัดแปลงหรือก่อสร้างไม่ ตรงกับแบบที่ได้รับอนุญาต หรือรื้อถอนโดย มิชอบ	๑	๑	๑	ต่ำ
	๔	การเรียกเก็บค่าธรรมเนียม	การประเมินค่าธรรมเนียมต่ำกว่าความเป็นจริง เพื่อลดค่าใช้จ่ายของผู้ขอ โดยแลกกับ ผลประโยชน์ส่วนตัว	๑	๑	๑	ต่ำ

การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการ/โครงการ การยื่นขออนุญาตก่อสร้างอาคารในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด								
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑	การตรวจสอบแบบแปลน	เจ้าหน้าที่ใช้ดุลยพินิจสูงในการตีความข้อกำหนดหรือผังเมืองทำให้สามารถเรียกร้อยค่าตอบแทนเพื่อเร่งรัดเรื่องหรือผ่อนปรนข้อกำหนดได้	ต่ำ	ลดดุลยพินิจเจ้าหน้าที่โดยใช้แนวทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน	ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด โดยห้ามใช้ดุลยพินิจส่วนตัวในการตีความ	ไม่เกิน ๔๕ วัน	-	กองช่าง ฝ่ายควบคุมอาคาร
๒	การขออนุญาตแบบพิเศษ (มาตรา ๓๙ ทวิ)	มีความเสี่ยงเรื่องการตรวจสอบหลังการยื่นขอที่ไม่เข้มงวด ทำให้ก่อสร้างผิดรูปแบบได้ง่าย	ต่ำ	มีคณะกรรมการตรวจสอบแทนการให้เจ้าหน้าที่เพียงคนเดียวเป็นผู้ตัดสินใจ	จัดให้มีขั้นตอนการตรวจสอบเป็นระบบและใช้เจ้าหน้าที่หลายคนในการตรวจสอบแบบขออนุญาต	ไม่เกิน ๑๒๐ วัน	-	กองช่าง ฝ่ายควบคุมอาคาร

การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการ/โครงการ การยื่นขออนุญาตก่อสร้างอาคารในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด								
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๓	การตรวจงานการก่อสร้าง	ความเสียหายในการรับสมยอม (Collusion) ปลอมแปลงหรือก่อสร้างไม่ตรงกับแบบที่ได้รับอนุญาต หรือรอดอนโดยมิชอบ	ต่ำ	ให้มีเจ้าหน้าที่ส่วนกลางหรือคณะทำงานสุ่มตรวจลงพื้นที่โดยไม่แจ้งล่วงหน้าเพื่อตรวจสอบว่าสิ่งที่รายงานในเอกสารตรงกับหน่วยงานจริงหรือไม่	ให้เจ้าหน้าที่ส่วนกลางหรือคณะทำงานสุ่มตรวจ นำรายงานผลการตรวจงานของเจ้าหน้าที่เจ้าของเรื่องฉบับล่าสุดมาเทียบกับหน่วยงานจริงเวลานั้น แล้วรายงานผลการตรวจงานแก่ผู้บังคับบัญชาต่อไป	ไม่เกิน ๓๐ วัน	-	กองช่าง ฝ่ายควบคุมอาคาร
๔	การเรียกเก็บค่าธรรมเนียม	การประเมินค่าธรรมเนียมต่ำกว่าความเป็นจริง เพื่อลดค่าใช้จ่ายของผู้ขอ โดยแลกกับผลประโยชน์ส่วนตัว	ต่ำ	จัดให้มีช่องทางรับเรื่องร้องเรียนที่ปลอดภัย ปกปิดตัวตนของผู้แจ้ง	ประชาชนสามารถส่งเรื่องร้องเรียนได้โดยตรงผ่านช่องทาง Line Official Account หรือ Facebook Fanpage เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด	-	-	กองช่าง ฝ่ายควบคุมอาคาร

(นายสันติ ทวีแสง)

หัวหน้าฝ่ายควบคุมอาคาร

(นายพัฒนพงศ์ ศรีทอง)

ผู้อำนวยการกองช่าง

(ผู้จัดทำ/ผู้ปฏิบัติ)

(หัวหน้าผู้จัดทำ)